

ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ
ΡΥΘΜΙΣΗ

του
προσωπικού
**Τουριστικών και Επισιτιστικών
Καταστημάτων όλης της χώρας**

K16R10

**ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ (ΣΣΕ & Δ.Α.)
ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΣΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ
ΟΛΗΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ (ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ -ΚΑΦΕΝΕΙΑ κ.λπ.)**

Α. ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΕΛΗΦΘΗΣΑΝ ΥΠΟΨΗ

1. Αποφ. 41/1981 του ΔΔΔΔ Αθηνών
2. Αποφ. 77/1981 του ΔΔΔΔ Αθηνών
3. Αποφ. 80/1982 του ΔΔΔΔ Αθηνών
4. Αποφ. 54/1982 του ΔΔΔΔ Αθηνών
5. Αποφ. 40/1983 του ΔΔΔΔ Αθηνών
6. Αποφ. 61/1983 του ΔΔΔΔ Αθηνών
7. Αποφ. 102/1984 ΔΔΔΔ Αθηνών
8. Αποφ. 48/1985 του ΔΔΔΔ Αθηνών
9. Αποφ. 112/1985 του ΔΔΔΔ Αθηνών
10. Αποφ. 65/1986 του ΠΔΔΔ Αθηνών
11. Αποφ. 64/1987 του ΠΔΔΔΔ Αθηνών
12. ΣΣΕ της 29.6.1988
13. Αποφ. 65/1989 του ΔΔΔΔ Αθηνών
14. Αποφ. 17/1990 του ΔΔΔΔ Αθηνών
15. Αποφ. 70/1990 ΠΔΔΔ Αθηνών
16. Αποφ. 39/1990 ΔΔΔΔ Αθηνών
17. Αποφ. 34/1991 ΠΔΔΔ Αθηνών
18. Απόφ. 15/1992 (Π.Κ. Υπ. Εργ. 10/4.6.1992)
19. ΣΣΕ της 3.8.1993 (Π.Κ. Υπ. Εργ. 87/4.8.1993)
20. Απόφ. 18/1994 (Π.Κ. Υπ. Εργ. 11/21.7.1994)
21. Απόφ. 30/1995 (Π.Κ. Υπ. Εργ. 21/4.7.1995)
22. ΣΣΕ της 11.11.96 (Π.Κ. Υπ. Εργ. 117/11.11.1996)
23. ΣΣΕ της 6.5.1997 (Π.Κ. Υπ. Εργ. 49/2.6.1997)
24. ΣΣΕ της 8.7.1998 (Π.Κ. Υπ. Εργ. 70/22.7.1998)
25. ΣΣΕ της 26.4.1999 (Π.Κ. Υπ. Εργ. 36/19.5.1999)
26. ΣΣΕ της 1.8.2000 (Π.Κ. Υπ. Εργ. 119/1.9.2000)
27. ΣΣΕ της 1.6.2001 (Π.Κ. Υπ. Εργ. 58/21.6.2001)
28. ΣΣΕ της 31.5.2002 (Π.Κ. Υπ. Εργ. 41/21.6.2002)
29. ΣΣΕ της 9.5.2003 (Π.Κ. Υπ. Εργ. 30/29.5.2003)
30. ΣΣΕ της 22.6.2004 (Π.Κ. Υπ. Απασχ. 47/5.7.2004)
31. ΣΣΕ της 25.4.2005 (Π.Κ. Υπ. Απασχ 47/16.5.2005)
32. ΣΣΕ της 29.5.2006 (Π.Κ. Υπ. Απασχ 47/29.5.2006), ισχύει και για το 2007

ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΩΝ - ΚΑΦΕΝΕΙΩΝ κλπ.

33. ΣΣΕ της 1.7.2008 (Π.Κ. Υπ. Απασχ. 72/22.7.2008)
34. ΔΑ 16/2009 (Π.Κ. Υπ. Απασχ. 8/25.6.2009)
35. ΔΑ 36/2010 (Π.Κ. Υπ. Εργ. 19/2.8.2010)

B. ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

Από την εργοδοτική πλευρά:

- α) Η Πανελλήνια Ομοσπονδία Εστιατόρων και Συναφών Επαγγελμάτων
- β) Η Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών, Βιοτεχνών και Εμπόρων Ελλάδας
- γ) Η Ομοσπονδία Επαγγελματοβιοτεχνών Ζαχαροπλαστών Ελλάδος
- δ) Η Ομοσπονδία Καφεπωλών Ελλάδος (από το 2000 και μετά δε συμμετέχει στις διαπραγματεύσεις)

Από την εργατική πλευρά:

Πανελλήνια Ομοσπονδία Εργατών Επισιτισμού και Υπαλλήλων Τουριστικών Επαγγελμάτων (ΔΑ 36/2010)

Γ. ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Στις διατάξεις της παρούσας υπάγονται οι εργαζόμενοι στα τουριστικά και επισιτιστικά καταστήματα όλης της χώρας (ΔΑ 36/2010).

Ειδικότητες

1. Ειδικότερα υπάγεται :

περίπτωση i) Το προσωπικό εστιατορίων, ζυθεστιατορίων, ταβερνών, μπάρ, νυκτερινών κέντρων διασκέδασης, επιχειρήσεων τροφοδοσίας γευμάτων (Catering), οβελιστηρίων, ψητοπολείων και κάθε καταστήματος στο οποίο λειτουργεί αμιγές τμήμα εστιατορίου (ΔΑ 36/2010).

περίπτωση ii) Το προσωπικό των καφενείων, καφέ-σνακ μπάρ, ουζερί, αναψυκτηρίων, λεσχών, κυλικείων, εντευκτηρίων, καφεζαχαροπλαστείων, καφεζυθο-ζαχαροπλαστείων, γαλακτοπλείων, φάστ-φούντ, ντισκοτέκ, καφωδείων, μπουάτ, μπυραριών και καφετεριών, πάμπις (pubs), πιάνο μπάρ, καταστημάτων χορτοφαγίας και ποικίλων εδεσμάτων και κάθε εν γένει καταστήματος όπου λειτουργεί τμήμα καφετέριας, πιτσαρίας, ζαχαροπλαστείου και λοιπών μικτών ή συναφών τοιούτων, ανεξάρτητως της αδείας λειτουργίας τους (ΔΑ 36/2010).

2. Στις ρυθμίσεις της ρύθμισης αυτής υπάγονται και οι εργαζόμενοι στα παραπάνω καταστήματα (περ. 1 και 2) που έχουν αρχίσει να λειτουργούν μετά το έτος 1992 χωρίς να έχουν καταταγεί σε κατηγορία. Οι εργαζόμενοι των καταστημάτων αυτών θα αμείβονται με τις αποδοχές που ορίζονται κάθε φορά για τους εργαζόμενους των καταστημάτων πρώην Β' και Γ' λοιπών κατηγορίων (ΣΣΕ 11.11.1996).

3. Στα νέα καταστήματα που θα προσλαμβάνονται οι ανωτέρω μισθωτοί, η μισθολογική τους κατάσταση θα αρχίζει από την πρώην κατηγορία Β' .
4. Η ακριβής έννοια της περίπτωσης α' της παραγρ. 1 και του κεφαλαίου Α της από 3.8.93 ΣΣΕ και των άρθρων 1 και 2 των με αριθμό 18/94 και 30/95 διαιτητικών αποφάσεων είναι ότι ως καταστήματα και κέντρα πολυτελείας Α, Β και Γ κατηγορίας νοούνται τα καταστήματα τα οποία λειτουργούσαν με τις αντίστοιχες κατηγορίες μέχρι την έκδοση της Αγορανομικής Διάταξης με αριθμό 16/92 (ΣΣΕ 11.11.1996).
5. Εις οιασδήποτε κατηγορίας καταστήματα, ίνα υπάρξει θέσις βοηθών Μπάρμαν ή μπυραριέρη δέον απαραίτητως να υπηρετή εν αυτώ μπάρμαν ή μπυραριέρης, άλλως θα λαμβάνουν τον αντίστοιχον μισθόν τούτων.

Διευκρινίζεται ότι Μπάρμαν είναι ο μισθωτός εκείνος όστις κατά προέχουσαν απασχόλησιν έχει την μέριμναν και φροντίδα διά τον έγκαιρον εφοδιασμόν του μπαρ με τα εκάστοτε αναγκαιούντα ποτά, μπύρες, μεζέδες κ.λπ. από την αποθήκην και την κουζίναν του καταστήματος άτινα σερβίρει εις τους ορθίους ή τους καθημένους έμπροσθεν του Μπαρ πελάτος καθώς και εις τους σερβιτόρους του καταστήματος επί τη παραλαβή παρ' αυτών των μαρκών ή σημειωμάτων ίσης αξίας προς τα σερβιριζόμενα είδη.

Εξ άλλου μπυραριέρης θεωρείται ο μισθωτός εκείνος όστις κατά προέχουσαν αποσχόλησιν προσφέρει εις τους καθημένους ή ισταμένους προς του Μπάρ πελάτας μπύραν μετά μεζέδων χειριζόμενος μηχανήματα Ζυθοποιίας (41/81 ΔΔΔΔ Αθηνών).

Οι βασικοί μηνιαίοι μισθοί μετά των επιδομάτων και προσαυξήσεων ισχύουν και διά τον προσλαμβανόμενον μισθωτόν ως έξτρα ή ρεπατζή οιασδήποτε ειδικότητος των καταστημάτων. Ούτος θα λαμβάνει την αναλογίαν των πραγματοποιηθέντων ημερομισθίων.

Δ. ΒΑΣΙΚΟΙ ΜΙΣΘΟΙ

Αυξήσεις ετών 2009-2010

Τα κατώτατα όρια των βασικών μηνιαίων μισθών των εργαζομένων της ρύθμισης αυτής, όπως έχουν διαμορφωθεί την 31.12.2008 αυξάνονται από 1.1.2009 κατά ποσοστό 3% και περαιτέρω όπως θα έχουν διαμορφωθεί την 30.6.2009, αυξάνονται από 1.7.2009 κατά ποσοστό 3%. Από 1.7.2011 αυξάνονται με το ποσοστό της ετήσιας μεταβολής του ευρωπαϊκού πληθωρισμού για το έτος 2010. Με το ίδιο ποσοστό προσαυξάνονται και τα επιδόματα που υπολογίζονται σε απόλυτες τιμές.

Με βάση τα παραπάνω, οι βασικοί μισθοί των υπαγομένων στην παρούσα εργαζομένων, διαμορφώνονται για τα έτη 2009 και 2010 ως εξής: (ΔΑ 16/2009 και ΔΑ 36/2010)

ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΩΝ - ΚΑΦΕΝΕΙΩΝ κλπ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α: Καταστήματα περίπτωσης i

α) Καταστήματα και Κέντρα πρώην Πολυτελείας και καταστήματα Α' κατηγορίας ως ακολούθως:	Από 1.1.2009	Από 1.7.2009
► Προσωπικό κουζίνας		
Αρχιμάγειρος Ελεύθερη συμφωνία μη δυναμένου του μισθού να είναι κατώτερος του μισθού μαγείρου Α' αυξημένου κατά 20% ήτοι του ποσού των:	1.152,54	1.187,12
► Μάγειρος Α'	903,80	930,92
► Μάγειρος Β'	837,92	863,05
► Μάγειρος Γ'	835,66	860,73
► Μπουφετζής Α'	833,39	860,73
► Λαντζέρης, καθαριστής, πιατάς, μαχαιροπιπουνάς	817,80	842,33
► Τηγανιέρης, ντονερζής, Πατσατζής	817,80	842,33
► Λοιπό προσωπικό κουζίνας		
► Μπάρμαν	910,20	937,51
► Βοηθός μπάρμαν	819,98	844,58
► Μαρκαδόρος, απόθηκάριος, μπυραριέρης	823,52	848,54
► Ταμπλίστας, κοντρόλερ, πωλητές φαγητών	833,52	858,52
► Βοηθός μπυραριέρη	819,97	844,57
► Μπαγκιέρης	823,83	848,54
► Κάπελας-ποτηριέρης	819,97	844,57

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β: Καταστήματα περίπτωσης ii

Καταστήματα περίπτωσης ii	Από 1.1.2009	Από 1.7.2009
► Μπουφετζής, καφετιέρης, πωλητές-τριες κρύων φαγητών, φαστ-φουντ & συναφών καταστημάτων	821,13	845,76
► Ταμπής, μαρκαδόρος, ταμίας, ψήστης, τεχνίτης πιτσαρίας, γαλατάς, λουκουματζής	805,73	829,76
► Βοηθητικό προσωπικό		
► Ποτηριέρης, λαντζέρης-ρα άνω των 18 ετών	804,73	828,87
► Κάτω των 18 ετών μισθός σύμφωνα με τους όρους της ΕΓΣΣΕ σε συνδυασμό με το Ν. 1837/89 (34/91 ΠΔΔΔ Αθ.)		
► Σερβιτόρος (συμβολικός μισθός)	179,55	184,94
► Μπάρμαν	913,01	940,40
► Μπυραριέρης	807,69	831,92
► Βοηθοί των ανωτέρω	802,91	826,99

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ: Διανομέις

Οι διανομείς οι υπαγόμενοι στην παρούσα **δικαιούνται αποκλειστικά και μόνον επιδόματος γάμου 10%** επί του βασικού μισθού και **επιδόματος τριετιών 10%** επί του βασικού μισθού και μέχρι συμπληρώσεως τριών τριετιών, σύμφωνα με τους όρους των Εθνικών Γενικών ΣΣΕ.

Οι μισθοί των πλήρως απασχολουμένων διανομέων των υπαγομένων στην παρούσα καταστημάτων, με υπολογισμό των πάσης φύσεως επιδομάτων τους, ορίζονται ως εξής:

	Από 1.1.2009	Από 1.7.2009
ΑΓΑΜΟΣ χωρίς προϋπηρεσία	805,75	829,92
Με μία (1) τριετία	886,33	912,92
Με δύο (2) τριετίες	966,90	995,19
Με τρεις (3) τριετίες	1.047,49	1.078,91
ΕΓΓΑΜΟΣ χωρίς προϋπηρεσία	886,33	912,92
Με μία (1) τριετία	966,90	995,91
Με δύο (2) τριετίες	1.047,49	1.078,91
Με τρεις (3) τριετίες	1.128,01	1.161,90

(ΔΑ 16/2009)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ: Αμοιβή Σερβιτόρων

- Οι αμοιβές που δίδονται στους σερβιτόρους και τους βοηθούς τους εκ ποσοστού επί των λογαριασμών των πελατών, διέπονται εφ' εφεξής από τις διατάξεις του άρθρου 54 του Ν. 2224/94.
- a) Εις τους σερβιτόρους και τους βοηθούς απασών των περί ων η παρούσα κατηγοριών καταστημάτων περίπτωσης Ι τους απασχολουμένους κατά τας Κυριακάς, εξαιρετέας εορτάς και νύκτας, χορηγείται υπό του εργοδότου των προσαύξησις εκ ποσοστού 75% και 25% αντιστοίχως υπολογιζομένη επί του εκάστοτε ισχύοντος γενικού κατωτάτου ορίου ημερομισθίου (ασφαλείας) εργατοτεχνίου.

Ως νύκτα υπολογίζεται το χρονικό διάστημα από της 10ης εσπερινής μέχρι 6ης πρωινής. Η Κυριακή λογίζεται αρχομένη από του μεσονυκτίου του Σαββάτου (24.00) προς Κυριακή και λήγει το μεσονύκτιον της Κυριακής προς Δευτέραν (24.00) αναλόγως δει και επί εξαιρετέων εορτών.

- β) Απαγορεύεται εις τους καταστημάταρχας να παρακωλύουν καθ' οιονδήποτε τρόπον την εκ μέρους των σερβιτόρων παρά των πελατών είσπραξιν του ανωτέρω φιλοδωρήματος επί του λογαριασμού.

Πάσα κατά συνήθειαν ή διά συμβάσεως κατακράτησις των ποσοστών των σερβιτόρων καταργείται.

Η παρούσα περίπτωσις δεν αφορά τα εντός των Ξενοδοχείων λειτουργούντα εστιατόρια ως και τους εις την συλλογικήν σύμβασιν εργασίας των Ξενοδοχοϋπαλλήλων αναφερομένους σερβιτόρους.

ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΩΝ - ΚΑΦΕΝΕΙΩΝ κλπ.

- γ) Η συναλλαγή μετά του καταστηματάρχου και των πελατών θα γίνεται δια μάρκας - μπλόκ ή δια αντισύνας κατά την κρίσιν του καταστηματάρχου.
- δ) Εις τους υπό των εξοχικών κέντρων και θερινών τοποθεσιών προσλαμβανομένους εκτάκτους σερβιτόρους και βοηθούς αυτών θα χορηγήται ημερησίως, επί πλέον πάσης αμοιβής ποσόν δρχ. 150 και 175 εις έκαστον τούτων, δια τα αντίστοιχα χρονικά διαστήματα 1.2.1981 έως 30.6.1981 και 1.7.1981 και εφεξής.
- Ως έκτακτος εργασία νοείται η διαρκούσα μέχρι το πολύ τριών ημερών.
- ε) Εις τους προσλαμβανομένους εις επίσημα γεύματα και δεξιώσεις όπου δεν εισπράττεται φιλοδώρημα ως αμοιβή, καταβάλλεται ημερησίως δια μεν τον σερβιτόρον δρχ. 1.500 και 1.600, δια δε τον βοηθόν δρχ. 1.000 και 1.100, κατά τα αντίστοιχα χρονικά διαστήματα.
- στ) Εις τους προσλαμβανομένους εις απλά γεύματα καταβάλλεται ημερησίως αμοιβή εκ δρχ. 800 και 1.000 διά τον σερβιτόρον και δρχ. 500 και 600 δια τον βοηθόν, κατά τα αντίστοιχα χρονικά διαστήματα. Οι βοηθοί εφ' όσον έχουν συμπληρώσει το 18ον έτος της ηλικίας των, λαμβάνουν ως αμοιβή το εκάστοτε καθοριζόμενον κατώτατον ημερομίσθιον (ασφαλείας) εργατοτεχνίτου.
- ζ) Εις τα ανωτέρω (περιπτώσεις δ', ε' και στ) ποσά συμπεριλαμβάνεται πάσα απαίτησις εκ της απασχολήσεως κατά τας νυκτερινάς ώρας ως και κατά τας Κυριακάς.
- η) Επίσημα γεύματα θεωρούνται τα παρατιθέμενα εις τα εστιατόρια πολυτελείας και Ξενοδοχεία Α' Κατηγορίας και άνω.
- θ) Ο θεσμός του Μαίτρ δύναται να διατηρηθή εις καταστήματα πολυτελείας κέντρα διασκεδάσεως και καταστήματα Α' κατηγορίας όπου απασχολούνται πλέον των ένδεκα σερβιτόρων (αφαιρουμένων των βοηθών των) και επιτρέπεται η απασχόλησις Μαίτρ του οποίου απαραίτητον προσόν ορίζεται υπερεπιπταετής τουλάχιστον υπηρεσία σερβιτόρου, εκτός αν ούτος τυγχάνη απόφοιτος της ειδικής σχολής.

Ο Μαίτρ εφ' όσον σερβίρει, ουδεμίαν αμοιβήν εκ των σερβιτόρων και του λοιπού προσωπικού λαμβάνει. Εις περίπτωσιν καθ' ίν ούτος δεν σερβίρει, εις μεν τα καταστήματα πολυτελείας και κέντρα διασκεδάσεως θα μετέχει επί του συνόλου των εισπραττομένων ποσοστών των σερβιτόρων το πολύ με 1,5 εις δε τα καταστήματα Α' Κατηγορίας με απλούν μερίδιον του δια τους σερβιτόρους πραγματοποιουμένου .

- ι) Απαγορεύεται εις τους εργοδότας όπως χρησιμοποιούν τους σερβιτόρους αυτών καθ' οιονδήποτε τρόπον δια την μεταφορά τροφίμων της επιχειρήσεως εις την καθαριότητα των αφοδευτηρίων, δαπέδων και υαλοπινάκων, ως και τους βοηθούς εις την μεταφοράν δια χειραμαξίου και καθαρισμόν αφοδευτηρίων.
- ια) Τα χαρακτηριζόμενα ως οινοπωλεία, οινοπαντοπωλεία, εφ' όσον παρέχουν εις τους πελάτας οιονδήποτε παρασκευαζόμενον φαγητόν απαγορεύεται να απασχολούν ως σερβιτόρους ή βοηθούς τους υπαλλήλους πωλητάς ειδών παντοπωλείου (41/81 ΔΔΔ Αθηνών).
- ...
- ...

3. Οι σερβιτόροι των περί ών η παρούσα καταστημάτων, περίπτωσης ί αμείβονται δια των ανωτέρω συμβολικών μισθών και επιδομάτων τα οποία διαλαμβάνει η παρούσα και δια των υπό των οικείων αγορανομικών διατάξεων επί των λογαριασμών των πελατών τεθεσπισμένου ποσοστού (φιλοδώρημα).
(77/81 ΔΔΔΔ Αθηνών)
4. Οι σερβιτόροι και οι βοηθοί τους που απασχολούνται έκτακτα σε χώρους όπως οικίες κ.λπ. που δεν έχουν την ιδιότητα της επιχείρησης (άδεια εργασίας) και οι εκδηλώσεις που πραγματοποιούνται δεν έχουν εισπρακτικό χαρακτήρα για τον ιδιώτη, θα λαμβάνουν οι μεν σερβιτόροι από 1.1.2009 ημερομίσθιο 79,02 ευρώ και από 1.7.2009 ημερομίσθιο 81,39 ευρώ, οι δε βοηθοί σερβιτόροι από 1.1.2009 ημερομίσθιο 59,24 ευρώ και από 1.7.2009 ημερομίσθιο 61,01 ευρώ (ΔΑ 16/2009).
5. Οι σερβιτόροι και οι βοηθοί τους που απασχολούνται σε επιχειρήσεις τροφοδοσίας γευμάτων (catering), θα αμείβονται κατ' επιλογήν των εργαζομένων που διατυπώνεται πριν την έναρξη της έκτακτης εργασιακής σχέσεως, είτε με ποσοστά επί των λογαριασμών των πελατών σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 54 του Ν. 2224/1994 είτε με ημερομίσθιο το οποίο ανέρχεται για με τους σερβιτόρους από 1.1.2009 73,02 ευρώ, από 1.7.2009 81,39 ευρώ, για δε τους βοηθούς σερβιτόρους από 1.1.2009 ημερομίσθιο 59,24 ευρώ, από 1.7.2009 ημερομίσθιο 61,01 ευρώ (ΔΑ 16/2009).

E. ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ

Επιδόματα προσωπικού της περίπτωσης Ι (εστιατόρια κ.λπ.)

1. Εις άπαντας τους περί ών η παρούσα μισθωτούς απασών των κατηγοριών, εξαιρέσει των σερβιτόρων και βοηθών αυτών χορηγείται μηνιαίως, επίδομα πολυετούς υπηρεσίας διάκεστον έτος υπηρεσίας ή προϋπηρεσίας παρ' οιωδήποτε εργοδότη, εις καθήκοντα συναφή και ομότιμα.

Το επίδομα **πολυετούς υπηρεσίας** των εργαζομένων της περιπτώσεως Ι, διαμορφώνεται από 1.1.2009 σε 6,31 ευρώ ανά έτος υπηρεσίας και από 1.7.2008 σε 6,50 ευρώ ανά έτος υπηρεσίας, το οποίο προστίθεται στους βασικούς μισθούς προκειμένου να υπολογιστούν τα προβλεπόμενα επιδόματα (ΔΑ 16/2009).

2. Το επίδομα αυτό προστίθεται στους βασικούς μισθούς και επί των κατά τον τρόπο αυτό διαμορφουμένων νέων βασικών μηνιαίων μισθών υπολογίζονται τα ήδη χορηγούμενα επιδόματα (ΣΣΕ 3.8.1893).

α) **Γάμου** εκ ποσοστού 10%

β) **Εποχιακής απασχόλησης** : Εις το περί ου η παρούσα προσωπικόν κουζίνας, το εργαζόμενον εποχικώς χορηγείται καθ' έκαστον μήνα επίδομα εποχικής απασχόλησεως εκ ποσοστού 10%, υπολογιζόμενον επί των ως άνω βασικών μισθών (ΔΑ 41/1981).

γ) **Τουριστικής εκπαίδευσης**

Εις τους περί ών η παρούσα μισθωτούς χορηγείται επίδομα **Τουριστικής Εκπαίδευσης** εκ ποσοστού 15% δια τους πτυχιούχους ανωτέρων τουριστικών σχολών, 10% δια τους απφοίτους των μέσων τουριστικών σχολών και τους αποφοίτους σχολών μετεκπαίδευσεως και 6% δια τους αποφοίτους της

ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΩΝ - ΚΑΦΕΝΕΙΩΝ κλπ.

ταχυρρύθμου εκπαιδεύσεως, υπολογιζόμενον επί των ως άνω βασικών μηνιαίων μισθών των.

Το ως άνω επίδομα Τουριστικής Εκπαιδεύσεως προκειμένου περί σερβιτόρων και βοηθών αυτών θα υπολογίζεται επί του εκάστοτε ισχύοντος γενικού κατωτάτου ορίου ημερομισθίου (ασφαλείας) εργατοτεχνίτου (41/81 ΔΔΔΔ Αθηνών).

- δ) **Ανθυγιεινής εργασίας :** Χορηγείται επίδομα ανθυγιεινής εργασίας εις τους μαγείρους Βοηθούς μαγείρων, και άπαντας εν γένει τους εργαζομένους εντός του χώρου της κουζίνας των εστιατορίων, ζυθεστιατορίων, ταβερνών, μπάρ, ουζερί, νυκτερινών κέντρων, κέντρων διασκεδάσεως και παντός εν γένει καταστήματος ένθα λειτουργεί τμήμα εστιατορίου εκ ποσοστού 10%. Το ως άνω επίδομα υπολογίζεται επί των βασικών μηνιαίων μισθών και ημερομισθίων των περί ων η παρούσα μισθωτών (ΔΑ 41/1981 & ΔΑ 54/1982).
- ε) **Ταμειακό επίδομα** εκ ποσοστού 5% επί του βασικού μισθού σε όλους τους ταμίες (ΣΣΕ 3.8.1993).

3. **Στους σερβιτόρους & βοηθούς σερβιτόρων εστιατορίων & συναφών επαγγελμάτων χορηγείται επίδομα τριετίας** εκ ποσοστού 5% για την συμπλήρωση τριών (3) ετών υπηρεσίας ή προϋπηρεσίας σε οποιονδήποτε εργοδότη σε καθήκοντα της ειδικότητός τους αποδεικνυομένης με βεβαίωση του εργοδότη. Το επίδομα αυτό υπολογίζεται επί του βασικού ημερομισθίου του ανειδίκευτου εργάτη. (112/85 ΔΔΔΔ Αθηνών)

Στους σερβιτόρους και βοηθούς σερβιτόρων, εστιατορίων & συναφών επαγγελμάτων χορηγείται **επίδομα γάμου** εκ ποσοστού 10% υπολογιζόμενου επί του ημερομισθίου του ανειδίκευτου εργάτη.

Επιδόματα προσωπικού της περίπτωσης ii (καφενεία κ.λπ.)

1. Οι ως άνω βασικοί μισθοί των περί ων η παρούσα μισθωτών προσαυξάνονται δι' επιδόματος **πολυετούς υπηρεσίας** παρά τω αυτώ ή διαφόροις εργοδόταις εκ ποσοστού 7% επί τη συμπληρώσει εκάστης τριετίας και μέχρι συμπληρώσεως πέντε τριετιών, υπολογιζόμενων από της το πρώτον ασκήσεως του επαγγέλματος εις οιασδήποτε ειδικότητας των καταστημάτων της α' περ. ii. (112/85 ΔΔΔΔ Αθηνών)
2. Εις τους υπό του εργοδότου χαρακτηριζόμενους ως **υπευθύνους διευθυντάς** ή αγορανομικώς υπευθύνους χορηγείται προσαύξησις 15% επί του βασικού μισθού των, όστις δεν δύναται να είναι κατώτερος του βασικού μηνιαίου μισθού του μπάρμαν (77/81 ΔΔΔΔ Αθηνών).
3. Επί των παραπάνω βασικών μηνιαίων μισθών υπολογίζονται τα ήδη χορηγούμενα επιδόματα ήτοι:
  - a) **Γάμου** 10%
  - β) **Ανθυγιεινής εργασίας :** Εις τούς περί ων πρόκειται μισθωτούς τούς απασχολουμένους με την παρασκευήν και έψησιν εδεσμάτων ως καί εις τούς πλύντας οιουδήποτε σκεύους τούς απασχολουμένους εις οιονδήποτε διακεκριμένον χώρον, ανεξαρτήτως εάν ο χώρος ούτος είναι κοινός με τόν χώρον εψήσεως καί παρασκευής, χορηγείται τό υπό της υπ' αριθμ. 75/80

αποφάσεως του ΠΔΔΔ Αθηνών προλβεπόμενον επίδομα ανθυγιεινής εργασίας εκ ποσοστού 10% και κατά τάς εν αυτή διακρίσεις και προϋποθέσεις (ΔΑ 77/81 & ΔΑ 80/82).

- γ) **Ταμειακό επίδομα** μαρκαδόρου-Ταμία 5% (34/91 ΠΔΔΔ).
  - δ) **Αγορανομικού υπευθύνου** εκ ποσοστού 15% (ΔΑ 77/81).
  - ε) **Τουριστικής εκπαίδευσης** εκ ποσοστού 6%, 10%, 15% σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που ισχύουν μέχρι σήμερα.
- 4. Ειδικά για τους σερβιτόρους** τα επιδόματα γάμου, εκ ποσοστού 10% και τουριστικής εκπαίδευσης εκ ποσοστού 6%, 10% και 15% θα υπολογίζονται επί του εκάστοτε βασικού ημερομισθίου της Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας.
 Του επιδόματος πολυετούς υπηρεσίας εκ ποσοστού 10% για εκάστη τριετία και μέχρι πέντε τριετιών δικαιούνται και οι σερβιτόροι των καταστημάτων της περίπτωσης ii (υπολογίζόμενου επί του συμβολικού μηνιαίου μισθού των).
 (112/85 ΔΔΔΔ Αθηνών)
- 5.** Στους μισθωτούς που καλύπτονται από την με αριθ.77/81 απόφαση του ΔΔΔΔ Αθηνών, οι οποίοι είναι απόφοιτοι της Σχολής Θαλαμηπόλων του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας, χορηγείται από της ισχύος της παρούσας, το εκ ποσοστού 10% επίδομα τουριστικής εκπαίδευσεως, που προβλέπεται από την παρ. 6 του Κεφαλαίου Γ' της πιο πάνω διαιτητικής αποφασης (77/81) για τους απόφοιτους των Σχολών Μετεκπαιδεύσεως (ΔΑ 80/1982).
- 6.** Στον καθαριστή των καταστημάτων της περίπτωσης ii χορηγούνται όσα επιδόματα δικαιούται ο λαντζέρης των ίδιων καταστημάτων (ΣΣΕ 25.4.2005).

Ρυθμίσεις για τα επιδόματα τόσο του προσωπικού της περίπτωσης i όσο και του προσωπικού της περίπτωσης ii

1. Η προϋπηρεσία όλων των εργαζομένων της παραγρ. 1 των σερβιτόρων και βοηθών σερβιτόρων συμπεριλαμβανομένων, για τον υπολογισμό του επιδόματος πολυετούς υπηρεσίας γίνεται με βάση είτε βεβαίωση του εργοδότη βάσει του Ν. 1599/86, είτε το ασφαλιστικό βιβλιάριο του ΙΚΑ, συνοδευόμενο από υπεύθυνη δήλωση του εργαζομένου κατά τον Ν. 1599/86.
2. Το πτυχίο (αποδεικτικό) τουριστικής εκπαίδευσης των εργαζομένων είναι προϋπόθεση για την καταβολή του επιδόματος τουριστικής εκπαίδευσης που προβλέπεται από προηγούμενες ΣΣΕ ή ΔΑ, εφ' όσον αποδεδειγμένα το γνωστοποιεί ο εργαζόμενος στον εργοδότη. Η γνωστοποίηση αποδεικνύεται με σχετική βεβαίωση και σφραγίδα του εργοδότη σε ακριβές αντίγραφο του γνωστοποιημένου πτυχίου, ή με αποδεικτικό επίδοσης δικαστικού επιμελητή.
3. Χορηγείται ολυμπιακό εφ' άπαξ επίδομα ύψους 200 ευρώ στους εργαζόμενους οι οποίοι εργάζονται σε επιχειρήσεις επισιτισμού εντός των χώρων των ολυμπιακών εγκαταστάσεων και σε επιχειρήσεις επισιτισμού οι οποίες έχουν συνάψει σχετικές συμβάσεις με τον Οργανισμό Αθήνα 2004. Το παραπάνω επίδομα θα καταβληθεί μέχρι την 1η Οκτωβρίου 2004. Κατ' επιλογήν αποκλειστικά του εργαζομένου (μπορεί να) ληφθεί, αντί του ολυμπιακού επιδόματος, άδεια πέντε (5) εργασίων ημερών μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2004 (ΣΣΕ 22.6.2004).

4. Επιδόματα εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα

Τα επιδόματα των εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα αποτελούν τακτικές αποδοχές και καταβάλλονται στο ακέραιο εφόσον η εργασιακή σχέση διήρκησε καθόλη τη χρονική περίοδο, για μεν την περίπτωση του επιδόματος των εορτών Πάσχα από την 1η Ιανουαρίου μέχρι την 30η Απριλίου για δε την περίπτωση του επιδόματος των εορτών Χριστουγέννων από την 1η Μαΐου μέχρι την 31η Δεκεμβρίου (31/12) κάθε χρόνου.

Το επίδομα εορτών Χριστουγέννων ανέρχεται σε έναν μηνιαίο μισθό για τους αμειβόμενους με μισθό και σε 25 ημερομίσθια για τους αμειβόμενους με ημερομίσθιο.

Το επίδομα εορτών Πάσχα ανέρχεται σε μισό μηνιαίο μισθό για τους αμειβόμενους με μισθό και 15 ημερομίσθια για τους αμειβόμενους με ημερομίσθιο.

Σχετικά με τους ειδικότερους όρους και προϋποθέσεις καταβολής των επιδομάτων αυτών ισχύει το προσάρτημα της ΕΓΣΣΕ της 15.7.2010.

Γενικές ή ειδικές διατάξεις νόμων, διαταγμάτων, υπουργικών αποφάσεων, συλλογικών συμβάσεων εργασίας, διαιτητικών αποφάσεων, κανονισμών εργασίας και λοιπών κανονιστικών πράξεων, που καθορίζουν ευνοϊκότερους τρόπους υπολογισμού, καταβολής και γενικά παροχής των επιδομάτων αυτών υπερισχύουν και διατηρούνται σε ισχύ (ΔΑ 36/2010).

5. Επίδομα αδείας

Ο μισθωτός που θεμελιώνει δικαιώματα κανονικής άδειας αναψυχής, αυτούσιας ή σε χρήμα δικαιούται να λάβει και το επίδομα άδειας, το οποίο αποτελεί τακτικές αποδοχές του, υπολογίζεται με τον ίδιο τρόπο που υπολογίζονται και αποδοχές άδειας και υπόκειται στους ίδιους κανόνες με αυτές.

Το επίδομα άδειας ισούται με το σύνολο των πράγματι καταβαλλόμενων τακτικών συνήθων αποδοχών της άδειας, με τον περιορισμό ότι δεν μπορεί να υπερβαίνει τις αποδοχές 15 ημερών γι' αυτούς που αμείβονται με μηνιαίο μισθό και 13 ημέρών γι' αυτούς που αμείβονται με ημερομίσθιο ή κατά μονάδα εργασίας ή με ποσοστά ή και με άλλο τρόπο.

Το αντίστοιχο επίδομα αδείας προκαταβάλλεται κατά τη λήψη της άδειας αναψυχής ή τμήματος αυτής μαζί με τις αποδοχές αδείας.

Γενικές ή ειδικές διατάξεις νόμων, διαταγμάτων, υπουργικών αποφάσεων, συλλογικών συμβάσεων εργασίας, διαιτητικών αποφάσεων, κανονισμών εργασίας και λοιπών κανονιστικών πράξεων, που καθορίζουν ευνοϊκότερους τρόπους υπολογισμού, καταβολής και γενικά παροχής των επιδομάτων αυτών υπερισχύουν και διατηρούνται σε ισχύ (ΔΑ 36/2010).

Το άρθρο 6 της ΕΓΣΣΕ 1977 για τη χορήγηση του επιδόματος άδειας σε περίπτωση πρόωρης λύσης της σχέσης εργασίας εξακολουθεί να ισχύει, διαγραφομένων των λέξεων “πριν ο μισθωτός συμπληρώσει παρά τω αυτώ

εργοδότη δωδεκάμηνον συνεχή απασχόλησιν”, λόγω της μεταγενέστερης τροποποίησης των προϋποθέσεων για τη λήψη άδειας (ΔΑ 36/2010).

ΣΤ. ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΠΑΡΟΧΕΣ κ.λπ. ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Χορηγείται μία επί πλέον εβδομάδα αδείας στις εργαζόμενες μετά τον τοκετό (άδεια λοχείας). Η συνολική διάρκεια της άδειας μητρότητας αναπροσαρμόζεται κατ’ αυτόν τον τρόπο σε δέκα εππά (17) εβδομάδες. Κατά τα λοιπά εξακολουθούν να ισχύουν οι ρυθμίσεις του άρθρου 7 της ΕΓΣΣΕ του 1993 (ΕΓΣΣΕ 30.5.2000/ΣΣΕ 1.8.2000).
2. Καθιερώνεται πέραν των μέχρι τώρα προβλεπομένων αργιών ως εξαιρέσιμη και η Καθαρά Δευτέρα (69/89 ΔΔΔΔ Αθηνών).
3. Καθιερώνεται μία ημέρα αργίας (πρώτη του έτους) σε όσους κλάδους δεν έχει καθιερωθεί (ΣΣΕ 29.6.1988).
4. Καθιερώνεται από 1.1.85 πενθήμερο με 40 ώρες εργασίας και δύο συνεχόμενες ημέρες ανάπauσης σε όλα τα καταστήματα της παρ.1 της απόφασης αυτής. Εξαιρούνται τα αμιγή Καφενεία και Καφέ - Μπαρ μεγάρων. Για τα αμιγή καφενεία από Β' κατηγορία και πάνω οι μέρες εργασίας καθορίζονται σε 5 για δύο εβδομάδες και 6 για άλλες δύο εβδομάδες (102/84 ΔΔΔΔ Αθηνών).
5. Για τους αμειβόμενους με ποσοστά, ο εργοδότης υποχρεούται να καταβάλλει κάθε μήνα την τυχόν προκύπτουσα διαφορά, εφόσον από τα ποσοστά και τον τυχόν προβλεπόμενο συμβολικό μισθό δεν συμπληρώνουν το εκάστοτε ημερομίσθιο του ανειδικεύτου εργάτη χωρίς καμμιά προσαύξηση επιδομάτων κ.λπ. εκτός από την εκάστοτε χορηγούμενη ATA (112/85 ΔΔΔΔ Αθηνών).
6. **Επαναπρόσληψη εποχιακώς απασχολουμένων**

Οι επιχειρήσεις που δεν λειτουργούν συνέχεια όλο το χρονο (εποχιακές) δηλαδή αυτές που λειτουργούν μέχρι εννέα (9) μήνες το χρονο υποχρεούνται να επαναπροσλαμβάνουν το ίδιο προσωπικό το οποίο και απασχόλησαν κατά την προηγούμενη περίοδο.

Προϋπόθεση να ασκηθεί και να ισχύει το δικαίωμα αυτό για τον εργαζόμενο αποτελεί γραπτή ειδοποίηση-δήλωση του προς τον εργοδότη, είτε στη διεύθυνση του τόπου εργασίας του, είτε στην έδρα του και να αποστείλει μέχρι 20 Ιανουαρίου για τις επιχειρήσεις που λειτουργούν την θερινή περίοδο και μέχρι 1 Σεπτεμβρίου για όσες λειτουργούν τη χειμερινή περίοδο (ΔΑ 16/2009).

Για να είναι έγκυρη πρέπει να γίνει και να σταλεί συστημένη στην επιχείρηση μέσω της οικείας οργάνωσής του. Στην περίπτωση αυτή, ως ημερομηνία ειδοποίησης νοείταιη ημερομηνία κατάθεσης στο ταχυδρομείο (ΔΑ 16/2009).

Ο εργαζόμενος καλούμενος από την επιχείρηση υποχρεούται να παρουσιασθεί από τις παραμονές του Πάσχα.

Η επιχείρηση υποχρεούται να τον αποσχολήσει τουλάχιστον από της 1ης Ιουλίου και για τις περιοχές Κρήτης-Ρόδου-Κέρκυρας από την 25η Μαΐου. Σε περίπτωση που ο υπάλληλος κληθεί και δεν αναλάβει εντός πενθημέρου αδικαιολόγητα υπηρεσία χάνει κάθε δικαίωμα για επαναπρόσληψη και αποζημίωση.

ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΩΝ - ΚΑΦΕΝΕΙΩΝ κλπ.

Η πρόσληψη και τα από αυτήν απορρέοντα δικαιώματα και υποχρεώσεις του εργαζομένου αρχίζουν από την ημέρα που ο εργαζόμενος αναλάβει εργασία (ΔΑ 16/2009).

7. Από 1 Ιανουαρίου 1984 ή 41η ώρα αμείβεται σαν υπερεργασία με το αντίστοιχο ωρομίσθιο, προσαυξημένο κατά ποσοστό 25%.
8. Η αληθής έννοια της διατάξεως της υποπ. ι της παρ.7 της αριθ.41/81 αποφάσεως του ΔΔΔΔ Αθηνών είναι ότι, για να διατηρηθεί ο θεσμός του μαίτρ στα καταστήματα πολυτελείας κέντρα διασκέδασης και καταστήματα Α' κατηγορίας πρέπει να απασχολούνται σε όλες τις κατηγορίες των καταστημάτων αυτων (δηλ. καταστήματα πολυτελείας, κέντρα διασκέδασης και Καταστήματα Α' κατηγορίας) και όχι μόνο στα καταστήματα Α' κατηγορίας ένδεκα σερβιτόροι στους οποίους δεν περιλαμβάνονται οι μαίτρ και ότι για κάθε 11 σερβιτόρους, μπορεί να απασχολείται ένας μαίτρ.
9. Η διαβάθμιση των κατηγοριών των μαγείρων-μαγειρισσών από την Ι' στην Β' και από την Β' στην Α' Κατηγορία θα γίνεται μετά από 7ετή συνολική προϋπηρεσία σε οποιονδήποτε εργοδότη, η οποία θα αποδεικνύεται από το βιβλιάριο ενσήμων και από υπεύθυνη δήλωση του ΝΔ 105/69 από τον εργαζόμενο. Στα καταστήματα πολυτελείας που απασχολούν ένα Μάγειρα, αυτός θα θεωρείται και θα αμείβεται σαν Α' Μάγειρας (102/84 ΔΔΔΔ Αθηνών).
10. Τα μέρη συμφωνούν να εξισώσουν σταδιακά τις αποδοχές των εργαζομένων ανεξαρτήτως των κατηγοριών στην οποία υπάγοταν το κατάστημα όπου εργάζονται (ΣΣΕ 11.11.1996).
11. Τα μέρη συμφωνούν για το σκοπό αυτό ότι στη ρύθμιση αυτή και στις επόμενες συλλογικές ρυθμίσεις που θα συναφθούν (ή εκδοθούν) ρυθμίζοντας τις σχέσεις τους, θα καθορίζεται ένα βασικό ετήσιο ποσοστό αύξησης αποδοχών στους βασικούς μισθούς που έχουν διαμορφωθεί στην προηγούμενη ΣΣΕ ή Δ.Α. Επί του βασικού αυτού ποσοστού και όπου υπάρχουν διαφοροποιημένες αποδοχές, οι εργαζόμενοι των καταστημάτων πρώην Β' και Γ' κατηγορίας και άνευ κατηγορίας, θα λαμβάνουν αυξήσεις με συντελεστή 1,30, ενώ οι εργαζόμενοι σε καταστήματα πρώην κατηγορίας πολυτελείας και Α' κατηγορίας με συντελεστή 0,75. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν έχει επέλθει λόγω της παραπάνω διαφοροποιημένης αυξήσεως, εξίσωση των αποδοχών στην ίδια ειδικότητα των δύο κατηγοριών εργαζομένων, δηλαδή πολυτελείας και Α κατηγορίας, κατηγορίας Β' και Γ', η διαφορά που τυχόν θα παραμείνει μέχρι την εξίσωση των μισθών των κατηγοριών αυτών της ίδιας ειδικότητας πρέπει να εξελειφθεί με δραχμική αύξηση μέχρι τις 31.12.1999 (ΣΣΕ 11.11.1996).
12. **Ημέρες πρόσθετης άδειας**

Από 1.1.2000 εργαζόμενοι που έχουν συμπληρώσει υπηρεσία 10 ετών στον ίδιο εργοδότη ή προϋπηρεσία 12 ετών σε οποιονδήποτε εργοδότη και με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, δικαιούνται άδεια 30 εργάσιμων ημερών, αν εφαρμόζεται σύστημα εξαήμερης εβδομαδιαίας εργασίας ή 25 εργασίμων ημερών, αν εφαρμόζεται σύστημα πενθήμερης εβδομαδιαίας εργασίας (ΕΓΣΣΕ 30.5.2000/ΣΣΕ 1.8.2000).

13. Άδεια γέννησης παιδιού

Σε περίπτωση γέννησης παιδιού ο πατέρας δικαιούται δύο (2) ημέρες άδεια με αποδοχές (ΣΣΕ 1.8.2000).

14. Αποζημίωση εργατοτεχνιτών

Οι αποζημιώσεις της παρ. 1 περ. α' άρθρου 3 ΒΔ της 16/18.7.1920 στην περίπτωση καταγγελίας συμβάσεως εργασίας εργατοτεχνιτών καθορίζονται συνολικά ως εξής :

Από 2 μήνες έως 1 έτος	: 5 ημερομίσθια
Από 1 έτος συμπληρωμένο έως 2 έτη	: 7 ημερομίσθια
Από 2 έτη συμπληρωμένα έως 5 έτη	: 15 ημερομίσθια
Από 5 έτη συμπληρωμένα έως 10 έτη	: 30 ημερομίσθια
Από 10 έτη συμπληρωμένα έως 15 έτη	: 60 ημερομίσθια
Από 15 έτη συμπληρωμένα έως 20 έτη	: 90 ημερομίσθια
Από 20 έτη συμπληρωμένα έως 25 έτη	: 105 ημερομίσθια
Από 25 έτη συμπληρωμένα και άνω	: 125 ημερομίσθια

(ΕΓΣΣΕ 30.5.2000/ΣΣΕ 1.8.2000)

15. Σε περίπτωση γέννησης παιδιού ο πατέρας δικαιούται δύο (2) ημέρες άδεια με αποδοχές (ΣΣΕ 1.8.2000).

16. Το δικαίωμα διακοπής της εργασίας ή καθυστερημένης προσέλευσης ή πρόωρης αποχώρησης της μητέρας και εναλλακτικά του πατέρα για τη φροντίδα των παιδιών σύμφωνα με το άρθρο 9 της ΕΓΣΣΕ του 1993 έχουν και οι θετοί γονείς παιδιών ηλικίας έως έξι ετών (ΕΓΣΣΕ 30.5.2000/ΣΣΕ 1.8.2000).

17. Η άδεια του άρθρου 7 του Ν. 1483/1984 σε περίπτωση ασθενείας εξαρτωμένων παιδιών καθορίζεται σε 12 εργάσιμες ημέρες κατ' έτος, εφόσον ο/η εργαζόμενος/η έχει τρία παιδιά και πάνω (ΕΓΣΣΕ 30.5.2000/ΣΣΕ 1.8.2000).

18. Οι εργοδότες υποχρεούνται να χορηγούν κατά την εξόφληση των αποδοχών του προσωπικού εκκαθαριστικό σημείωμα ή σε περίπτωση εφαρμογής μηχανογραφικού συστήματος ανάλυση μισθοδοσίας. Και στις δύο περιπτώσεις πρέπει να απεικονίζεται αναλυτικά οι πάσης φύσεως αποδοχές του προσωπικού και οι κρατήσεις που έγιναν (άρθρο 18 Ν. 1082/1990) (ΣΣΕ 31.5.2002).

19. Στους εργαζόμενους, που υπάγονται στην παρούσα σύμβαση εφαρμόζονται οι πιο κάτω ρυθμίσεις των εθνικών γενικών συλλογικών συμβάσεων εργασίας, ήτοι για την ετήσια άδεια με αποδοχές (άρθρο 6 ΕΓΣΣΕ 2000 και άρθρο 5 ΕΓΣΣΕ 2002), για την άδεια μητρότητας (άρθρο 7 ΕΓΣΣΕ 2000), για την άδεια φροντίδας υιοθετημένων παιδιών (άρθρο 8 ΕΓΣΣΕ 2000), για την άδεια γάμου και γέννησης τέκνου (άρθρο 10 ΕΓΣΣΕ 2000), για την άδεια για την ασθένεια εξαρτωμένων μελών (άρθρο 11 ΕΓΣΣΕ 2002), για το ύψος της αποζημίωσης καταγγελίας εργατοτεχνιτών - τριών (άρθρο 4 ΕΓΣΣΕ 2002), για την άδεια φροντίδας παιδιού (άρθρο 6 ΕΓΣΣΕ 2002), για την άδεια μονογονεϊκών οικογενειών (άρθρο 7 ΕΓΣΣΕ 2002), για την άδεια μετάγγισης αίματος ή παραγώγων του ή αιμοκάθαρσης (άρθρο 8 ΕΓΣΣΕ 2002), για την άδεια λόγω

θανάτου συγγενούς (άρθρο 9 ΕΓΣΣΕ 2002) και για την προστασία της απασχόλησης των εξαρτημένων ατόμων κατά την περίοδο της απεξάρτησης (άρθρο 10 ΕΓΣΣΕ 2002) (ΣΣΕ 31.5.2002).

20. Το **διάλειμμα** που λαμβάνεται για ανάπταυση και φαγητό θα χορηγείται μέσα στον εργάσιμο χρόνο, λαμβάνοντας όμως υπόψη για τη συγκεκριμένη ώρα πραγματοποίησης του τις ανάγκες της επιχείρησης (ΣΣΕ 25.4.2005).

21. Συγκροτείται επιτροπή κωδικοποίησης και συμπλήρωσης της συλλογικής σύμβασης, η οποία θα παρουσιάσει ειστήγηση κατά τις διαπραγματεύσεις για τη σύναψη της επόμενης συλλογικής σύμβασης (ΣΣΕ 25.4.2005).

Τα μέρη συμφωνούν στη σύσταση Επιτροπής, η οποία θα αποτελείται από έξι μέλη, τρία από την πλευρά των εργαζομένων και τρία από την πλευρά των εργοδοτών, προκειμένου να επεξεργαστεί την αλλαγή του τρόπου αμοιβής των σερβιτόρων και βοηθών σερβιτόρων, που αμείβονται με ποσοστά. Το έργο της Επιτροπής, η οποία θα συσταθεί άμεσα, θα ολοκληρωθεί μέχρι την 30.11.2008 (ΣΣΕ 1.7.2008).

22. Στους εργαζόμενους, οι οποίοι υπάγονται στην παρούσα ρύθμιση, εφαρμόζονται οι πιο κάτω ρυθμίσεις της από 24.5.2004 εθνικής γενικής συλλογικής συμβάσεως εργασίας, ήτοι για την αποζημίωση λόγω καταγγελίας συμβάσεως εργατοτεχνιτών (άρθρο 4), το μειωμένο ωράριο για τη φροντίδα του τέκνου (άρθρο 8), την εναλλακτική χρήση του μειωμένου ωραρίου ως άδειας για τη φροντίδα του παιδιού (άρθρο 9), την άδεια εξετάσεων σε μεταπτυχιακούς φοιτητές (άρθρο 10), την άδεια λόγω AIDS (άρθρο 11), την άδεια γονέα για παιδί με νόσημα που απαιτεί μεταγγίσεις αίματος και παραγώγων του ή αιμοκάθαρση (άρθρο 12) (ΣΣΕ 24.5.2005).

23. Για τους εργαζόμενους οι οποίοι υπάγονται στην παρούσα ρύθμιση, εφαρμόζονται και οι πιο κάτω ρυθμίσεις της εθνικής γενική συλλογικής σύμβασης εργασίας του 2006-2007, ήτοι για το ύψος της αποζημίωσης καταγγελίας εργατοτεχνιτών-τριών (άρθρο 3), για τη άδεια φροντίδας παιδιού και του μειωμένου ωραρίου σε περίπτωση παρένθετης μητρότητας (άρθρο 7 παρ. Γ), για την εκπαιδευτική άδεια για φοίτηση στο ΚΑΝΕΠ-ΓΣΕΕ (άρθρο 9) (ΣΣΕ 29.5.2006).

24. Στους εργαζόμενους, οι οποίοι υπάγονται στην παρούσα ρύθμιση, εφαρμόζονται και οι πιο κάτω ρυθμίσεις της εθνικής γενικής συλλογικής σύμβασης εργασίας ετών 2008-2009, ήτοι για προσαύξηση της κανονικής αδείας μετά 25ετή εργασία (άρθρο 3), άδεια απουσίας για την παρακολούθηση της σχολικής επίδοσης του παιδιού (άρθρο 4), για την προσαύξηση της αδείας για ασθένεια εξαρτωμένων μελών των τρίτεκνων και πολύτεκνων (άρθρο 5) και για τους αναδόχους γονείς (άρθρο 6) (ΣΣΕ 1.7.2008).

25. Υιοθέτηση των θεσμικών ρυθμίσεων της ΕΓΣΣΕ 2010-2012

Υιοθετούνται όλοι οι θεσμικοί όροι της ΕΓΣΣΕ 2010-2012, εφόσον υπερτερούν των αντίστοιχων όρων της παρούσας (ΔΑ 36/2010).

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΠΑΡΟΧΕΣ κ.λπ. ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
(για το προσωπικό της περίπτωσης i)

1. Ειςάπαν το περί ούη παρούσα προσωπικό παρέχεται, πλην του μισθού υποχρεωτικώς τροφή μετά αρτου. Αυτή δέοντα να είναι επαρκής και καθαρά, χορηγείται δε δύο φοράς κατά τον χρόνον της εργασίας εντός του 24ώρου εφόσον η εργασία αυτών διαρκεί πέραν των οκτώ ωρών, άλλως άπαξ.

Ειδικώτερον το εβδομαδιαίο διαιτολόγιον καθορίζεται ως εξής:

Δευτέρα: Γεύμα: Οσπρια, φρούτο εποχής

Τρίτη : Γεύμα: Εντόσθια ή βακαλάος ή κρέας, σαλάτα εποχής, φρούτο εποχής

Τετάρτη: Γεύμα: Λαδερό, φρούτο εποχής

Πέμπτη : Γεύμα: Κρέας, σαλάτα εποχής, φρούτο εποχής

Παρασκευή: Γεύμα: Λαδερό ή όσπρια, φρούτο εποχής

Σάββατο: Γεύμα: Ψάρι, σαλάτα, φρούτο εποχής

Κυριακή: Γεύμα: Κρέας, σαλάτα, φρούτο εποχής.

Απαντά τα βραδυνά γεύματα δέοντα να είναι εκ ζυμαρικών ή γεωμύλων ή άλλου είδους ανωτέρας αξίας τούτων.

Πίνακα του ανωτέρω διαιτολογίου αι επιχειρήσεις υποχρεούνται όπως μερίμνη και ενός συνυπευθύνου εκ του προσωπικού αναρτούν εις εμφανές μέρος προς παρακολούθησιν εφαρμογής του εκ μέρους των αρμοδίων.

Εις περίπτωσιν καθ'ην καταστήματα τινά δεν παρέχουν τροφήν εις το υπ' αυτών απασχολουμένων προσωπικόν διοιονδήποτε λόγο θα καταβάλλουν εις τούτο την αξία της ως άνω τροφής υπολογιζομένης εκάστοτε εις τιμήν κόστους αγοράς του καταστήματος.

Η περί ής η προηγουμένη παράγραφος τροφή παρέχεται ειςάπαν εν γένει το περί ούη παρούσα προσωπικόν υποχρεωτικώς προσθέτως των εις χρήμα αποδοχών και άνευ εκπτώσεώς τινός επί των ώς άνω καθοριζομένων κατωτάτων των ορίων μισθών.

2. Οι βάσει της παρούσης καταβλητέοι μισθοί εις τους έχοντας τας προϋποθέσεις ηλικίας και υπηρεσίας του άρρενος εργατοτεχνίτου ή της θήλεος εργατοτεχνίτριας εν ουδεμίᾳ περιπτωσει δύναται να υπολείπονται του 25πλασίου του εκάστοτε ισχύοντος γενικού κατωτάτου ημερομισθίου εργατοτεχνίτου ή εργατοτεχνίτριας μειωμένου κατά 2% λόγω της εις αυτούς παρεχομένης τροφής.
3. Εις τους μαγείρους και ψητάδες (σκαριέρηδες) χορηγείται μπλούζα, σκούφια, και ποδιά, εις δε το λοιπόν προσωπικόν κουζίνας φόρμα. Τα είδη ταύτα ανήκουν εις την κυριότητα του εργοδότου αντικαθίστανται υπό τούτου άμα τη φθορά των. (41/81 ΔΔΔΔ Αθηνών)
4. Στους μισθωτούς που αφορά η παρούσα χορηγείται **άδεια γάμου** πέντε ημερών με αποδοχές. Η άδεια αυτή είναι άσχετη και δεν συμψηφίζεται με την προβλεπόμενη από τον ΑΝ 539/45 (ΔΑ 40/1983).

ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΩΝ - ΚΑΦΕΝΕΙΩΝ κλπ.

**ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΠΑΡΟΧΕΣ κ.λπ. ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
(για το προσωπικό της περίπτωσης ii)**

1. Απαγορεύεται εις τους εργοδότας να παρακωλύουν ή να παρακρατούν την είσπραξη του ποσοστού (φιλοδώρημα) των σερβιτόρων. Ούτοι υποχρεούνται να καταβάλλουν ταύτα εις το τέλος της εργασίας εκάστης ημέρας.
2. Απαγορεύεται εις τους εργοδότας όπως απασχολούν τους περί ών η παρούσα μισθωτούς εις εργασίας καθαρίσματος υαλοπινάκων, αφοδευτηριών, σαρώματος και σφουγγαρίσματος πλατειών και δαπέδων (ΔΑ 77/1981).
3. Εις τους περί ών η παρούσα μισθωτούς χορηγείται εν περιπτώσει γάμου άδεια μετά πλήρων αποδοχών εξ (6) ημερών, μη συμψηφιζομένη προς την υπό του ΑΝ 539/45 προβλεπομένην τοιαύτην (ΔΑ 77/1981).
4. Εις άπαν το περί ών η παρούσα προσωπικόν χορηγείται μπλούζα και ποδιά, εις δε τον λαντζέρην ή λαντζέραν χορηγείται επιπλέον ένα ζεύγος χειρόκτια (γάντια) και ένα ζεύγος ελαστικών υποδημάτων (γαλότσες). Εδικώς δια τους σερβιτόρους, εφ'όσον ο εργοδότης αξιοί να φέρουν στολήν διάφορον της ειθισμένης (άσπρη μπλούζα μαύρο παντελόνι) τότε υποχρεούται ούτος να προμηθεύῃ ταύτην (ΔΑ 77/1981).
Άπαντα τα ανωτέρω είδη ανήκουν εις την κυριότητα του εργοδότου και αντικαθίστανται άμα τη φθορά των.
5. Ο εργοδότης υποχρεούται εις την παροχήν ροφήματος. Οπου παρέχεται τροφή θα συνεχίζεται να παρέχεται αύτη και θα παρακρατείται από τον μισθωτόν 200 δρχ. τον μήνα (ΔΑ 77/1981).

Z. ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Ως προς τους λοιπούς όρους εξακολουθούν να ισχύουν και οι ρυθμίσεις της από 16/2009 ΔΑ και των υπολοίπων συλλογικών ρυθμίσεων εφ'όσον δεν τροποποιούνται με την παρούσα (ΔΑ 36/2010).
2. Αποδοχές ανώτερες από αυτές που καθορίζονται άμεσα ή έμμεσα με την παρούσα ή ευνοικότεροι όροι εργασίας που προβλέπονται από νόμους, διατάγματα, ΣΣΕ ή Δ.Α, κανονισμούς, ατομικές συμβάσεις εργασίας δεν θίγονται από την παρούσα (ΔΑ 16/2009, ΔΑ 36/2010).